

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-3-045 (Devralma)
Karar Sayısı : 23-32/617-206
Karar Tarihi : 20.07.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Emin Cenk GÜLERGÜN, Barış BİRCAN, Selahattin Burak EKEN, Ayşenur TÜRK KÖROĞLU

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - ENI S.p.A.

Temsilcileri: Av. Mehmet Fevzi TOKSOY, Av. Bahadır BALKI,
Av. Ertuğrul Can CANBOLAT, Av. Muhammed Safa UYGUR,
Av. Deniz KIVANÇ, Av. Sıla COŞKUNOĞLU
Tekkeci Sok. No. 3-5 34345, Arnavutköy-Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** **Versalis S.p.A. tarafından Novamont S.p.A.nın tek kontrolünün devralınması işlemi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 22.05.2023 tarih ve 38842 sayılı yazı ile intikal eden ve eksiklikleri 27.06.2023 tarih ve 40010 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 11.07.2023 tarihli ve 2023-3-045/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Yapılan başvuru, Novamont S.p.A'nın (Novamont) doğrudan tek kontrolünün Versalis S.p.A. (Versalis) aracılığıyla ENI S.p.A. (ENI) tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebini içermektedir.
- (5) Bildirilen işlem, Versalis'in, 27.04.2023 tarihinde Hisse Satın Alma Sözleşmesi uyarınca Mater-Bi S.p.A'nın (Mater-Bi) tek kontrolünde olan Novamont'u devralmasıdır. Söz konusu sözleşmeye göre, Novamont'un hâlihazırda %(.....) oranında hissesine sahip olan ve ilgili teşebbüs üzerinde kontrol yetkisi bulunmayan Versalis, Novamont'un geriye kalan %(.....)'lük hissesini Mater-Bi'den devralarak Novamont'un hisselerinin tamamına sahip olacak ve işlem neticesinde Novamont'u tek başına kontrol edecektir. Ayrıca işlemin doğal bir sonucu olarak, Versalis ve Novamont tarafından ortak kontrol edilen Matrica S.p.A'nın (Matrica) tek kontrolü de Versalis'e geçecektir.
- (6) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinde birleşme ve devralma sayılan hallerden biri olarak "kontrolde kalıcı değişiklik meydana getirecek şekilde bir veya daha fazla teşebbüsün tamamının ya da bir kısmının doğrudan veya dolaylı kontrolünün, hisse ya da mal varlığının satın alınmasıyla, sözleşmeyle veya diğer bir yolla bir ya da daha fazla teşebbüs veya hâlihazırda en az bir teşebbüsü kontrol eden

bir veya daha fazla kişi tarafından devralınması” hali sayılmıştır.

- (7) Bu çerçevede, bildirim konusu işlem öncesinde Mater-Bi tarafından kontrol edilen Novamont'un tek kontrolü Versalis aracılığıyla nihai olarak ENI'ye geçecektir. Bu bilgiler doğrultusunda işlem sonrasında Novamont'un kontrol yapısında kalıcı değişiklik meydana geleceğinden bildirim konusu işlemin, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi kapsamında bir devralma olduğu anlaşılmaktadır. 2010/4 sayılı Tebliğ'in 4/1(e) maddesinde teknoloji teşebbüsleri "*Dijital platformlar, yazılım ve oyun yazılımı, finansal teknolojiler, biyoteknoloji, farmakoloji, tarım kimyasalları ve sağlık teknolojileri alanlarında faaliyet gösteren teşebbüsler veya bunlara ilişkin varlıklar*" biçiminde tanımlanmıştır. Biyoteknoloji kavramı doktrinde, "*bitki, hayvan ve mikroorganizmalar veya bunlardan elde edilen biyolojik araç, sistem ve yöntemler kullanılarak endüstriyel ürün elde etme amacı taşıyan uygulamalar*" olarak tanımlanmaktadır. Novamont'un biyoplastiklerin üretimi, yenilenebilir kaynaklardan biyokimyasal ve biyoürünlerin geliştirilmesi gibi alanlarda faaliyet gösterdiği dikkate alındığında, Novamont'un 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir teknoloji teşebbüsü olarak tanımlanabileceği değerlendirilmektedir. Bu bilgiler ışığında, bildirim konusu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen istisna hükmü kapsamına girdiği ve izne tabi bir devralma olduğu değerlendirilmiştir.
- (8) Devralan taraf olan ENI, petrol ve doğal gaz arama, geliştirme ve çıkarma, yakıtların, biyoyakıtların, yağlayıcıların ve kimyasalların üretimi ve (toptan ve perakende seviyesinde) satışı ve petrol, doğal gaz, sıvılaştırılmış doğal gaz ve elektrik temini, tedariki, ticareti ve taşınması alanlarında faaliyet gösteren ENI grubunun nihai ana şirketidir. ENI'nin faaliyet alanları aşağıdaki şekildedir:
- Motor ve çekiş sistemleri için yağlayıcılar: ENI; yeni ve klasik arabalar, ağır ticari araçlar, tarım makinaları ve motosikletlerdeki çekiş sistemlerinde kullanılmaya uygun geniş yelpazede yağlayıcılar üretmekte ve satmaktadır.
 - Endüstriyel uygulamalar için yağlayıcılar: Bu kategori; hidrolik yağlar, türbin yağlar, kompresör yağları, yatak yağları ve endüstriyel dişli yağları gibi endüstriyel makinelerin yağlayıcılarına ilişkindir. Bu bağlamda, (ENI'nin satış hacmi bakımından) en ilgili olan yağlayıcı hidrolik yağlardır ve bu ürün; inşaat makineleri, endüstriyel tesisler ve benzerlerinin hidrolik tahrikinde kullanılmaktadır.
 - Deniz sektörü için yağlayıcılar: ENI deniz sektörü/endüstrisinde hidrolik, motorlar, kompresörler, ışın geçiriciler, türbin yağı vb. olarak kullanılmaya elverişli yağlayıcılar üretmekte ve satmaktadır.
 - Endüstriyel ve otomotiv yağları: ENI ayrıca endüstriyel makineler ve otomotiv sektörü çekiş sistemlerini yağlamada kullanılmak üzere çok çeşitli yağlar üretmektedir.
- (9) ENI'nin tek kontrolüne sahip olduğu ve devralmayı gerçekleştirecek ilgili teşebbüs olan Versalis'in, geniş bir kimyasal ürün portföyü bulunmaktadır. Versalis'in, temel faaliyetleri özellikle aşağıdaki şekilde sınıflandırılabilir:
- Ara ürünler: Esasen kraking prosesinden elde edilen ve plastik, petrol endüstrisi için kauçuk kimyasalları gibi alt tedarik zincirlerinde endüstriyel kullanım alanlarına yönelik olan olefin, aromatikler, fenol ve türevleri gibi basit monomerler,
 - Polietilen: Etilenden elde edilen ve paketleme filmleri, şişeler, sivil kullanım ve otomotiv endüstrisi için bileşenler gibi çok çeşitli nihai ürünlerin üretiminde kullanılan polimerik bir materyal.

- Stirenli: Endüstriyel ve yiyecek paketleme (polistiren), yalıtım ve otomotiv bileşenleri gibi ürünlerin üretiminde kullanılabilen ve iyi mekanik özellikler ile yalıtım gücüne sahip çok amaçlı, hafif plastikler.
 - Elastomer: Lastikler, ayakkabılar, yapıştırıcılar, inşaat ve otomotiv endüstrisi için bileşenler, bitüm ve plastikler için katkı maddeleri, sentetik lateks gibi çeşitli uygulamalarda kullanılabilen elastisiteli polimerler.
 - Biyokimya: Dekarbonizasyon ve döngüsellik bakımından yenilikçi tedarik zincirlerinin, teknolojilerin ve ürünlerin geliştirilmesini hedefleyen biyolojik kaynaklı hammaddelerin moleküler kompleksitesinin geliştirilmesi.
 - Uzmanlaşmış petrol sahası şirketleri: Araştırma ve üretim tesisi proseslerine odaklı uygulamalar yoluyla petrol endüstrisi için kimyasalların tasarımı, üretimi ve tedarikinde yenilikçi çözümler.
 - Kalıplama ve bileştirme: Katı ve plastikleştirilmiş PVC bileşeni, polimer alaşım, özel Polyolefin bileşen faaliyetleri ve köpük plastik kalıplama faaliyetleri yoluyla üretim zincirinin alt uzantısı.
- (10) Devre konu teşebbüs Novamont, biyoplastiklerin üretimi ve yenilenebilir kaynaklardan biyokimyasal ve biyoürünlerin geliştirilmesi alanında faaliyet göstermekte olup genel olarak cirosunun yaklaşık (.....) ürettiği Mater-Bi biyoplastiklerinden elde etmektedir. Mater-Bi ürünü genellikle; biyoplastik gübrelenabilir meyve/sebze, alışveriş ya da çöp torbalarının üretiminde kullanılmaktadır. Bahse konu ürün Mater-Bi, hafif alışveriş torbaları, gıda ambalajları ve tarımsal uygulamalar olmak üzere çeşitli nihai ürünlerin üretiminde kullanılan taneciklerden oluşmaktadır. Mater-Bi'nin diğer temel uygulamaları ise yemek hizmeti ve tarım sektöründe (özellikle malç tabakalarında) görülmektedir. Novamont, Türkiye'de Mater-Bi biyoplastiklerinin dağıtımını (.....)¹ aracılığıyla yapmaktadır. Novamont, Mater-Bi'nin üretim sürecinde (.....):
- (.....)
 - (.....)
- (11) (.....) temel girdileri ise şu şekildedir:
- (.....)
 - (.....)
- (12) (.....)² haricindeki diğer tüm girdileri, kendi üretimi bulunmadığından, üçüncü taraflardan temin etmektedir. Daha açık ifade etmek gerekirse Novamont biyo-bazlı BDO üretmekte iken fosil bazlı 1,4-BDO'nun üretiminde faaliyet göstermemekte; ilgili ürünü üçüncü taraflardan satın alarak esasen Origo-Bi üretiminde kullanmaktadır.
- (13) Son olarak, Novamont'un portföyünde yer alan diğer ürünleri tetrahidrofuran³, Matrol-Bi, Celus-Bi ve BioBag'dir.
- (14) Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde; Versalis ve Novamont'un, yiyecek hizmeti sektöründe faaliyet gösteren plastik/biyoplastik çatal, bıçak, bardak, pipet ve tabak üreticilerine girdi sağladıkları görülmektedir. Söz konusu girdiler Novamont tarafından sağlanan bir biyoplastik ürün olan Mater-Bi⁴ ve Versalis tarafında sağlanan geleneksel bir plastik türü olan polistirendir. Yatay örtüşme, pazarın biyoplastikler ve geleneksel

¹ Novamont ile distribütörü (.....) arasında imzalanan anlaşma halihazırda yürürlüktedir ve (.....) yılı sonunda sona ereceği bilgisi edinilmiştir.

² Matrica tarafından üretilmekte ve Matrica'dan alınmaktadır.

³ THF, Origo-Bi'nin üretim süreci kapsamında yan ürün olarak üretilen biyo ve fosil BDO türevi organik bir çözücüdür.

⁴ Bildirim formunda, nişastalar, selülozlar, bitkisel yağlar ve bunların bileşimleri kullanılarak elde edilen biyoçözünür ve gübrelenabilir biyoplastikler ailesi olarak ifade edilmektedir.

(fosil-bazlı) plastiklerin aynı ilgili ürün pazarında yer alacak biçimde geniş olarak tanımlanması durumunda görülmektedir.

- (15) Biyoplastiklerin yüksek üretim maliyeti nedeniyle geleneksel plastiklerden ayrı bir ilgili ürün pazarında yer aldığı söylenebilecekse de Versalis tarafından sunulan cevabi yazıda, Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan raporda⁵ çeşitli biyopolimer kategorilerinin, uygulama alanlarına göre ilgili fosil-bazlı polimerlere denk gelecek şekilde gruplandırıldığı belirtilmiştir. Söz konusu gruplandırmaya aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 1: Biyo ve fosil-bazlı polimerlerin uygulama alanlarına göre grafik görünümü

Geleneksel Plastik	Uygulama	Biyoçözünür Alternatif
Polietilen (PE)	Filmler ve şişeler	Nişasta karışımları PLA karışımları PHA PHA karışımları
Polipropilen (PP)	Filmler, şişeler ve ısıtılacak şekillendirilmiş ürünler	PHA PHA karışımları PLA karışımları
Polistiren (PS)	Sert ısıtılacak şekillendirilmiş paketler ve köpük	PLA (köpük, filmler ve sert paketler) Selüloz (posa tepsileri) Nişasta karışımları
Polietilen tereftalat (PET)	Şişeler, tepsiler ve şeffaf ambalaj kılıfları	PLA
Kaynak: Cevabi Yazı		

- (16) Yukarıdaki tabloya bakıldığında, fosil-bazlı (geleneksel) plastikler ile biyoplastiklerin birbirilerine alternatif oluşturabildiği durumların mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, hiçbir rekabetçi endişeyi gözden kaçırmamak adına biyoplastikler ile geleneksel plastiklerin aynı ilgili ürün pazarında değerlendirilmiş, bu çerçevede devre konu Novamont'un Mater-Bi ürünü ile devralan taraf olan Versalis'in ürettiği polistirenin yatay olarak örtüştüğü sonucuna varılmıştır.
- (17) Taraflar arasındaki dikey örtüşen pazarlara bakıldığında ise Novamont'un iştiraki BioBag temel olarak, Mater-Bi⁶ ve daha az ölçekte geri dönüştürülmüş polietilen girdilerini kullanarak gübrelenabilir torbaların (özellikle organik çöp torbaları) üretimi ve satışına odaklandığı, Versalis'in ise bahse konu gübrelenabilir torbaların üretiminde kullanılan polietilen⁷ adlı ürünün üreticisi konumunda olduğu görülmektedir. Öte yandan Biobag Türkiye'de bir üretim veya satış faaliyeti yürütmemektedir. Bu çerçevede, tarafların faaliyetleri arasında Türkiye'de dikey bir örtüşmenin meydana gelmediği değerlendirilmektedir.
- (18) Yukarıda yer verilen değerlendirmelere ilaveten Versalis ve Novamont tarafından ortak kontrol edilen ve devralma işlemine izin verilmesi halinde tek kontrolü Versalis'e geçecek olan Matrica'nın ürettiği azelaik asit, Novamont'aun Mater-Bi üretiminde kullanıldığı için Matrica ve Novamont arasında bir dikey ilişkinden söz edilebilecektir⁸. Bu çerçevede, her ne kadar Novamont ve Matrica'nın faaliyetleri dikey olarak örtüşse

⁵ Relevance of Biodegradable and Compostable Consumer Plastic Products and Packaging in a Circular Economy.

⁶ BioBag 2022 yılında özellikle ana şirketinden (.....) Avro değerinde Mater-Bi satın almıştır.

⁷ Etilenden elde edilen ve paketlenen filmleri, şişeler, sivil kullanım ve otomotiv endüstrisi için bileşenler gibi çok çeşitli nihai ürünlerin üretiminde kullanılan polimerik bir materyal.

⁸ Matrica'nın ürettiği pelargonik asidin Versalis tarafından sınırlı olarak kullanılmaktadır. Öte yandan, pelargonik asit, Versalis tarafından Türkiye'ye satışı yapılan ürünlerin üretiminde kullanılmadığı için Türkiye'de herhangi bir dikey etkilenen pazar meydana getirmedeği değerlendirilmektedir.

de bildirim konusu işlem sonrasında, ilgili pazarda Versalis ve Novamont'un ortak kontrolünde bulunan Matrica'nın Versalis'in tek kontrolüne geçmesi dışında bir değişiklik gerçekleşmeyecektir. Bu kapsamda işlemin yapısı gereği tarafların pazar paylarında bir değişiklik ve/veya artış meydana gelmeyeceğinden bir yoğunlaşma ve devralan teşebbüs lehine bir pazar gücü veya pazar payı artışı gerçekleşmeyecektir.

- (19) Novamont ve Versalis'in Türkiye'deki yatay örtüşen pazarlardaki pazar paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo 2: Tarafların Miktar Bazında Pazar Payları⁹

Etkilenen Pazar	Coğrafi Pazar	(Yatay/ Dikey)	2020		2021		2022	
			Versalis	Novamont	Versalis	Novamont	Versalis	Novamont
			Mater-Bi ¹⁰	Türkiye	Yatay	(.....)	(.....)	(.....)
Polistiren	Türkiye	Yatay	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Polistiren + Mater-Bi	Türkiye	Yatay	(.....)		(.....)		(.....)	

Kaynak: Bildirim Formu

- (20) Yukarıdaki tablo incelendiğinde yiyecek hizmeti sektöründe faaliyet gösteren plastik/biyoplastik çatal, bıçak, bardak, pipet ve tabak üreticilerinin girdi olarak kullandığı Mater-Bi ve polistiren ürünlerinin hiçbirinde işlem tarafların son üç yılda % (.....)'in üzerinde bir pazar payı elde edemediği görülmektedir. Hatta son üç yıl içinde Novamont ve Versalis'in pazar paylarının faaliyet gösterdikleri pazarlarda devamlı olarak azaldığı anlaşılmaktadır. Tüm bunlara ek olarak pazarda faaliyet gösteren büyük küresel oyuncuların¹¹ bulunması sebebiyle, sınırlı yatay örtüşmenin izne konu işlem bakımından rekabetçi endişeye yol açmayacağı değerlendirilmektedir.
- (21) Etkilenen pazarlardaki değerlendirmelerin yanı sıra devralan taraf ENI'nin geliştirme aşamasında olduğu ürünler hakkında bilgi vermenin faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Başvuruda, (.....) belirtilmektedir. Gelen cevabi yazıda, (.....) ifade edilmiştir. Buna ek olarak (.....). Cevabi yazıda (.....) göz önünde bulundurulduğunda, anılan durumun olası bir rekabetçi endişeye yol açmayacağı değerlendirilmektedir.
- (22) Sonuç olarak yapılan inceleme ve değerlendirmeler neticesinde, bildirim konusu işlem ile herhangi bir pazarda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

⁹ Versalis tarafından gönderilen cevabi yazıda, Novamont'un Mater-Bi satışlarına ilişkin pazar payı veileri hem miktar hem değer üzerinden sunulmasına karşın polistiren ürünü bakımından yalnızca miktar üzerinden pazar payı verisi sunulabildiği için tabloda yalnızca miktar verileri kullanılmıştır.

¹⁰ Novamont tarafından 2020 ve 2022 yılları arasında Türkiye'ye satılan Mater-Bi ürünlerinin 3907.99.80 ve 3913.90.00 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları altında yer aldığı, pazar paylarının Türkiye İstatistik Kurumu tarafından ilgili GTİP'ler altında yapılan ithalata ilişkin verileri kullanılarak hesaplandığı belirtilmiştir.

¹¹ Bildirim formunda, BASF ve Solvay gibi büyük kimya gruplarının yanı sıra Mitsubishi Chemicals, Toray, SK Chemicals, Kingfa, Anhui BBKA, JinHui, LG Chem, Red Avenue, FUTERRO - Galactic, Bluepha, CJ Bio, Hengsui-Jinghua Chemical, Hengli, Huaфон, Henan GP Chemicals, Bio Amber, Danimer Scientific, NatureWorks, TotalEnergies Corbion gibi kilit küresel oyuncuların bulunduğu belirtilmiştir.

H. SONUÇ

- (23) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.